

שבעת ימים פרק ראשון יומא

מסורת הש"ס

- א) ונכרתת כח. וש"נ,
- ב) גירי ע"י שהיה מהלך
- ג) גלילה, א לקמן לעו;
- ד) ג'ל כלה,

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ומה ת"ל
עד הבקר ט"ו מן השמנה
ואלך. י"ב פי' מן השמנה
האחרת:

מוסף רש"י

א"ר יוחנן. גרס ולא
גרסינן אלא ובהי"ח פ"ג.
ממשמע שנאמר כו'.
לומר קראי כרבי מיתלי
ולאשמועין דחלות עושה
עיכול בשריי' (שמקשו.
ע"י וזכרתי ט"ז) דקדוש
חלות בן ככלל הקטר
ומחלות ואלך רלויין
להרמה כדון מעלה,
והרמה כדונן לעמרי
קודם חלות נפקא לן מהאי
קרא (שם). ממשמע
שנאמר כל הלילה.
אם ללמד על המשמע
כל המקרא שיהא מעלה
אכרסי ומקטיין עד הבקר,
מכל הלילה נפקא (שם).
ובה ת"ל עד הבקר.
לא נאמר אלא לענין הרמה
לומר שמרמינן כל הלילה,
הכי קאמר עד הבקר
והרסי, לפני הבקר והרסי,
ולא נמן שיעור לנדר (שם).
תן בקר לבקרו של
לילה. נוקרו של לילה
עלות השחר, בקר אחר
מן לו היינו ששכמה, ויוון
לדון זמן לנדר אלא של
השכמה, בקר לפי ז'וק
השעה י' בקר לעשות,
הלקר לו יומא בקרות
הגבר כל קמון לו לפני
או לאחריו כפי (שם). ביום
הכפורים. של העבודה
מוטלת על כהן גדול ואיכא
חולשא וזרין להקדים יומא
(שם). וברגלים דנפיש
ישראל. מקמני יוסף
ולא היתה קרות הגבר
מנעת כרגלים עד שהיה
גדול. מכאן משמע שהיה
מעלין בקדש ולא
מורדיין. מקרא ליפני לה
תמנות שפירש שמי הלחם
(שם ב'). וכבר אמר
אנא השם. כלומר וכבר
היה מעשה שהלך קולו עד
יריחו (לקמן ט:).

תוס' ישנים

תן בקר בבקר. אבל לא
משמע לפרש יתן בקר שני
לשיתפן, שהרי אין
מתעבדין כל כך להעמל.
משום חולשא רבוח
גדול. משמע שהיה
השן שומעין: וקא מפרש קרות הגבר
קרא גזרא. נפל לו בתוך הדשא
שנחש לו ר' שילא קרות הגבר לשון
עברי והוא מרגס לרבים קרא גזרא:
אצו לחרי זמר. חליל שהוא חשוד
לפני בני חורים זמר נאה וערב:
לגרדיא לא קבלוה מיניה. כל אכל
גרדיים לשורר ולחולל להם לא הוכשר
בעיניהם. ומשל הוא כלומר פירוש זה
שפירשתי לפני שרים רבים פעמים
רבות ולא מיחו צדי עכשו פירשתי
לפינך שאינך גדול כמותם ולא
קבלתו: מר הוא רב. שאתה רגיל
לקוס ולתרגס לפני ר' חייא שהוא
דודך: נינה מר. לך וצד בצדוך
שאיני כדאי שתהא מתורגמני: אי
ו"א

ואי דאורייתא הוא היכי מקדמינן גרסינן. ולא גרסינן היכי מתאחרין
הלא כל חזיו רחוי להרמה ומה לנו אם יאחר: היכי מקדמינן.
אפילו דשן המעוכל יפה והא אמרת חזיו להרמה אלמא אין חזיו
הראשון כשר לכך: אלא א"ר יוחנן. לא תימא חזיו לכך וחזיו לכך
אלא הכי דריש הכמוז הכשר כל הלילה

בין להקטרה שאין מעוכלין צין להרמה
אם יש דשן מעוכל וחלות דעושה
עיוכל בצברים שמשלה בהן האור
מהכל נפקא ממשמע שנאמר בהקטרה
כל הלילה על מוקדה איני יודע שעד
הבקר קרוי לילה: ומה ת"ל עד (א) בקר
תן השכמה אחרת לבקרו של לילה.
צוקרו של לילה הוא עלות השחר
ונתן לך הכמוז צו בקר אחר לומר
שאין לרין להקטיר מן השכמה ואיך
כיוון שלא נתן זמן צאווה בקר על
כרחך הוא חלות לילה הלך האויל
וכל הלילה כשר להרמה קצבו חכמים
וזמנה הכל לפי שעה בכל יום
לדא נפישו קרבנות ורז להם היום
בקרות הגבר כפי: צויה"ר דאיכא
חולשא דכ"ג. שהי עליו לנדר הוא
מוטל לרין להשכים יומא: דנפישו
קרבנות. ורז הדשן צמקוס המערכה
זרין להעלות את הדשן לפתוח לאחר
ההרמה כדתנן צמקוס תמיד (דף מה:)
מעלין האפר לתפוח ותפוח הוא גל
של אפר כמין תפוח של ענבים
הנודך צגת ששם נכסו אפר של כל
ימות החג והוא צלמנע המזבח
ופעמים שהוא עליו כג' מאות כור
לפיכך לרין להקדים לתרום מאשמורה
הראשונה: קרא גזרא. מכרין
הממונה על הכרוז ואומרו
כהניס לעבודתכם דקדמני צברייתא
צשמעמין: רז איקלע לאתריה דר'
היה אמורא. מתורגמן העומד לפני
חכם הדרשן והחכם לחוש לו לשון
עברית והוא מתרגס לרבים לשון
שחן שומעין: וקא מפרש קרות הגבר
קרא גזרא. נפל לו בתוך הדשא
שנחש לו ר' שילא קרות הגבר לשון
עברי והוא מרגס לרבים קרא גזרא:
אצו לחרי זמר. חליל שהוא חשוד
לפני בני חורים זמר נאה וערב:
לגרדיא לא קבלוה מיניה. כל אכל
גרדיים לשורר ולחולל להם לא הוכשר
בעיניהם. ומשל הוא כלומר פירוש זה
שפירשתי לפני שרים רבים פעמים
רבות ולא מיחו צדי עכשו פירשתי
לפינך שאינך גדול כמותם ולא
קבלתו: מר הוא רב. שאתה רגיל
לקוס ולתרגס לפני ר' חייא שהוא
דודך: נינה מר. לך וצד בצדוך
שאיני כדאי שתהא מתורגמני: אי
ו"א

שהיתה צדור לילה קודם שיחיל עבודת היום היה יכול ללכת חון לעורה. והפיט שפיט בסדר יו"כ שהיה שם פייס לתרומת הדשן,
ללשון המשנה וקדרה תפס שיעוט תפלתו, והא דקמני מעשיוקין אותו עד זמן שחיתה משום דמיין ואיך מתחיל עבודת היום בלא
הפסק, ולא כפי ריב"א שרואה לפרש מתח אלו תרומת הדשן בשאר הכניס. ברגלים דנפישו ישראל ונפישו
קרבנות כדקתני אא היתה קריאת הגבר בעצת בו'. וכיון שיש שם רוב קרבנות ורוב העם והיו דוחקין בעבודה, היה ממחר
להוילא הדשן, ולהני מקוס טעמא דמסקין דקדמני בו'. אבל לפי הקוטרם שלא תלה טעם אלא ננפישו קרבנות לא אתי שפיר טעם
ומיך הי' יוסף בר' משה דודאי היה נשמע עד יריחו, אבל אגריפס שמע עד ג' פרכאות, ולא היראה דמשמע שלא היה נשמע יותר.
להוילא הדשן, ולהני מקוס טעמא דמסקין דקדמני בו'. ומיך הי' יוסף בר' משה דודאי היה נשמע עד יריחו, ולא היראה דמשמע שלא היה נשמע יותר.
ואין נראה לרבינו דהא משמע דלא משנה משויעוט דכהן גדול אלא דהוילא חולשא יומא, ולא קאמר שקול דכרי של כהן גדול היו מבינים שלא על בניני כרוז.
בשער (ההילל) עשרה]. דהא קמני הגדול, דהייט שער היכל שהיו פומחין קודם המזבח, ואין לתקן בן ציר שער הגדול לקול שער הגדול, ועל כן נראה נמי דהק' פליגי.

הי"ב מקדמינן והי"ב מאחרין. רש"י לא גרס היכי מתאחרין ונראה
לי דשפיר גרס ליה דכיון דזמנו קצבו מחלות ואיך היכי
מקדמינן כרגלים וצדל יום היכי מאחרין דמשמע שלעולם היו רגילים
לתרום בקרות הגבר סמוך לו מלפניו או מלאחריו ואמאי והא זרין

ואי סלקא דעתך מחצות דאורייתא היא היכי
מקדמינן (והיכי מאחרין) אלא אמר ר' יוחנן
ממשמע שנא' וכל הלילה איני יודע שהוא עד
הבקר ומה ת"ל עד הבקר תן בקר לבקרו של
לילה הלכך בכל יום תורמין את המזבח
בקריאת הגבר או סמוך לו בין מלפניו בין
מלאחריו כפי ביה"כ דאיכא חולשא דכ"ג
עבדינן מחצות וברגלים דנפישו ישראל ונפישו
קרבנות עבדינן מאשמורת הראשונה כדקתני
מעמא לא היתה קריאת הגבר מגעת עד שהיתה'
עזרה מלאה מישראל מאי קריאת הגבר רב
אמר קרא גברא רבי שילא אמר קרא תרגולא
רב איקלע לאתריה דרבי שילא לא הוה
אמורא למיקם עליה דרבי שילא קם רב
עליה וקא מפרש מאי קריאת הגבר קרא
גברא אמר ליה רבי שילא ולימא מר קרא
תרגולא א"ל אבוב לחרי זמר לגרדיא לא
מקבלוה מיניה כי הוה קאימנא עליה דר'
חייא ומפרישנא מאי קריאת הגבר קרא גברא
ולא אמר לי ולא מידי ואת אמרת לי אימא
קרא תרגולא א"ל מר ניהו רב נינה מר א"ל
אמרי אינשי אי תגרת ליה פוץ עמריה איכא
דאמרי הכי א"ל (ב) מעלין בקדש ולא מורדיין
תניא כותיה דרב תניא כותיה דרבי שילא
תניא כותיה דרב גביני כרוז מהו אומר
עמדו כהנים לעבודתכם וליום לרובכם
וישראל למעמדם והיה קולו נשמע בשלש
פרסאות מעשה באגריפס המלך שהיה (ב) בא
בדרך ושמע קולו בג' פרסאות וכשבא
לביתו שיגר לו מתנות ואעפ"כ כ"ג משובח
ממנו דאמר (ב) מר וכבר אמר אנא השם
ונשמע קולו ביריחו ואמר רבה בר בר הגה
א"ר יוחנן מירושלים ליריחו ר' פרסי ואע"ג
דהכא איכא חולשא והכא ליכא חולשא
והכא יממא והתם ליליא דא"ר לוי מפני מה אין
קולו של אדם נשמע ביום בדרך שנשמע בלילה
מפני גלגל חמה שמנסר ברקיע כחש המנסר
בארזים והאי חירגא דיומא לא שמייה והיינו
דקאמר נבוכדנצר (ב) וכל דיירי ארעא (ב) (כלא)
חשיבין ת"ר אלמלא גלגל חמה נשמע קול
המונה של רומי ואלמלא קול המונה של רומי
נשמע קול גלגל חמה ת"ר שלש קולות הולכין
מסוף העולם ועד סופו ואלו הן קול גלגל חמה
וקול המונה של רומי וקול גשמה
התרום

וגקול המונה של רומי וקול גשמה
התרום
וגקול המונה של רומי וקול גשמה
התרום

סופו, קול גלגל חמה וקול המונה של רומי וקול הגשמה כשיצאה מן הגוף.

א) נענשין עק אצו אכא אצו שהי' לרסי גדולים ומרו ביה אנשיס פחומי ואני עבד לון וכו' וכו' ז"ל כאן כי דברי הנבון
הם דברי קבלה מכרו היר"ם ז"ל ומשם לשון המשן.

דמסקין דקדמני כו'. ריב"א. והיה קרוי נשמע עד ג' פרסאות. ומה והתן (תמיד פ"ח מ"ח) מיריחו היו שומעין קול גביני כרוז. ומיך הי' יוסף בר' משה דודאי היה נשמע עד יריחו, ולא היראה דמשמע שלא היה נשמע יותר.
והיה אמר דקול הגבר של ר' יוחנן אכל לא היו שומעין ומניין (מכה) (הכרוז) אלא עד ג' פרסאות. ואין נראה לרבינו דהא משמע דלא משנה משויעוט דכהן גדול אלא דהוילא חולשא יומא, ולא קאמר שקול דכרי של כהן גדול היו מבינים שלא על בניני כרוז.
ונראה לרבינו שחולקת, והכי נמי פליגי דמתי לקמן בבבב טרף בקלפי (נט, ב) והיה דתמדי (נט) דקמני מיריחו היו שומעין קול שער הגדול שנפתח, ובבבב טרף בקלפי קאמר עד ח' תמוני שבת. ואין לומר דהואוהו דלקמן בשער (עזרה) (ההילל) והיהוה דתמדי
בשער (ההילל) עשרה]. דהא קמני הגדול, דהייט שער היכל שהיו פומחין קודם המזבח, ואין לתקן בן ציר שער הגדול לקול שער הגדול, ועל כן נראה נמי דהק' פליגי.

קח א מיי פ"ז מהל' כלי
המקדש ה' ב:

תורה אור השלם

1. וצאת אהרן ואת בניו
לאמר זאת תורת העולה
הוא העולה על מוקדה
על המזבח כל הלילה
עד הבקר ואש המזבח
תוקד בו: ויקרא ו ב
2. וכל זריב ארעא בלה
חשיבין וכמציביה עבד
בחיל שמקא זריב ארעא
וקא אינוי די ימחא בידיה
ואימאר מה קא עבדתי:
נידאל ד לב

רבינו הגנאל

ואקשינן וכוין דמדאורייתא
מחצי הלילה חובת
ההרמה, היכי מקדמינן
לה והיכי מאחרין לה.
ופיקר ר' יוחנן ממשמע
שנאמר כל הלילה איני
יודע שער הבקר עד
הוא, למה הוצרך עוד
לומר עד בקר, אלא הכי
קאמר, תן בקר לבקרו
של לילה. כלומר, אינו
משם כל הלילה אלא
בין מקדמין בין מאחרין
כן כשר. הילכך בכל
יום תורמין את המזבח
בקריאת הגבר או סמוך לו
סגיא, לפי שדשן המזבח
מטע הוא רחוי לו השיעור
הזה. כיום הכפורים דאיכא
חולשא (וכ"ג) (דכ"ג)
מקדמינן מחצות, ברגלים
שהיו קרבנות הרבה
והדשן מרובה מקדמינן
מאשמורת הראשונה.
קרות הגבר רב אמר קרא
גברא ר' שילא אמר קרא
תרגולא. תניא כמר ותניא
כמר. אבוב לחרי זמר
גורדיא לא קבלוה מיניה
כמו
משל הוא. אבוב שהיה
(א) לשרים גדולים
זמר [ל'אנשיס פחומי
אינו ערב להם (אלא)
(ולא) מחזירין עליו. וכן
אי תגרת ליה פוץ עמריה.
דאמר (מ"ח) וכבר אמר אנא
עני כן טוביה אצל בעל
הבית שלא היה מכירו
ונתן לו צמר לנפשו,
ועצב השכר שהגיעה
לזו הפחיתות, והרגיש בעל
הבית ואיל הניחיתו. והשכר
לא מאתר שנמשך הנח
יפין הצמר. גביני כרוז,
נשמע קולו בג' פרסאות.
וכהן גדול משובח ממנו
דאמר (מ"ח) וכבר אמר אנא
השם ונשמע קולו ביריחו,
שהוא [ר'] פרסאות,
וכהן גדול איכא חולשה
דתענית, והוא ביום, שאין
הקול נשמע ביום כמו
בלילה. פי' אחרי שהוכרז,
השם בחשאי בקול נמוך
והבליעו בענימת אחיו
הכהנים אמר בקול רם
חטאתי כו'. וירושלמי
בראשונה היה אומר השם
בקול רם משרבו הפריצים
לא היה אומר אלא
בקול נמוך. ת"ר י' קולן
הולך מסוף העולם ועד